

**ДО
НАУЧНО ЖУРИ**
определено със Заповед № РД 38-645/15.12.2023 г
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

СТАНОВИЩЕ

**от доц. д-р Влентина Николова, катедра „Геология и геоинформатика“,
Геологопроучвателен факултет, Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“**

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„Доктор”,

професионално направление 4.4. „Науки за Земята“,
специалност „ Физическа география и ландшафтознание”

**на тема: АНАЛИЗ НА АНТРОПОГЕННИТЕ ТРАНСФОРМАЦИИ
НА ЛАНДШАФТИТЕ В ПАЗАРДЖИШКО-ПЛОВДИВСКОТО ПОЛЕ**

Автор на дисертационния труд: Илия Иванов Тамбураджиев

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”, в сила от 20 април 2011 г., приет с решение на Академичния съвет с протокол № 13, 2011 г., посл. изм. 19 октомври 2016 г.

Становището се представя във връзка със Заповед № РД 38-645/15.12.2023 г. на Ректора на СУ “Св. Климент Охридски“ за утвърждаване на научното жури и решение от първото заседание на научното жури от 20.12.2023 г.

I. Процедура

Представената документация по процедурата включва дисертационен труд, автореферат, публикации, свързани с дисертационния труд и документи, съгласно изискванията за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, на горепосочените нормативни актове.

Документацията показва, че Илия Тамбураджиев отговаря на формалните изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“,

II. Дисертационен труд

Дисертационният труд се състои от Увод, 8 глави, Заключение, Източници и Приложения. Представен е на общо 241 страници. Съдържа текст, 22 фигури, 23 таблици и 8 приложения, от които 3 са карти.

Списъкът на използваните източници включва 259 източника, от тях 154 на български език, 10 на руски език, 80 на английски език, 6 на немски език и 9 са линкове към

интернет-адреси.

В уводната част е обоснована актуалността на проблема, ясно са дефинирани обект, предмет, цел и задачи на изследването.

В глава I са представени използваните източници и методиката на изследването.

Детайлен анализ на публикации, разглеждащи антропогенезацията на ландшафтите в България е направен в глава II. Отчетено е значителното разнообразие в използваните методи и фрагментарност по отношение на подходите за анализ на антропогенните въздействия върху ландшафтите.

В глава III са анализирани геолого-литоложки, геоморфоложки, климатични, хидроложки и почвени характеристики на изследваната територия, а също и особености по отношение на растителността и животинския свят. Представено е земното покритие и земеползването на базата на данни от CORINE LandCover 2018. Специално внимание е отделено на основни аспекти в антропогенезацията на ландшафтите.

В глава IV е направен историко-географски преглед на антропогенезацията на ландшафтите.

Същността на изследването е представена в глави V, VI и VII. Диференциацията на съвременните ландшафти в Пазарджишко-Пловдивското поле е разгледана в глава V, като е предложена класификация в 6 нива. В глава VI е оценена степента на антропогенезация на ландшафтите чрез нива на хемеробност и степен на естественост, като акцентът е върху биотичния компонент, земно покритие и земеползване. Анализ на антропогенезацията на ландшафтите в избрани ключови участъци е направен в глава VII.

С методологично значение е съдържанието на глава VIII, където използваната методология е съпоставена с преди публикувани материали.

Заклучението представя основни резултати и изводи от изследването, и в известна степен представлява резюме на дисертацията.

III. Приноси

Приносите на дисертационния труд са по отношение на: 1) класификация на ландшафтите; 2) систематизиране на информацията за историко-географски анализ на антропогенезацията; 3) оценка на антропогенезацията на ландшафтите.

IV. Публикации, свързани с дисертационния труд.

По темата на презентацията са представени 3 публикации – 2 в съавторство (в Гошишник на СУ и Списание на Българско географско дружество) и 1 самостоятелна – в конферентен сборник. Две от публикациите са на английски език.

V. Автореферат

Авторефератът отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд и отговаря на изискванията.

VI. Коментари и препоръки.

Дисертацията е написана коректно предвид изискванията за дисертационен труд, като обемът, дори надхвърля обема на стандартна дисертация. Тематиката е актуална и ясно са дефинирани задачите на изследването, предвид поставената цел. Прави впечатление значителното количество на анализирани източници и задълбоченото познаване на същността на проблема за диференциация на ландшафтите и оценка на антропогенезацията. Същността на дисертационния труд е в глави V, VI, VII и VIII. В тази връзка считам, че е отделено прекалено голямо внимание на историко-географските аспекти на антропогенезацията, което премества фокуса на изследването. Много добро впечатление прави анализът на методологията (глава VIII), който с известно

прецизиране може да има приносен характер.

Въпреки ясният изказ, високата езикова култура и научният стил на дисертацията, налице са някои неточности от фактологично или езиково естество, като например използването на изразите „литоложки формации“, „релефни форми“, или определяне на речните тераси като „основен резултат от протичането на ерозионните процеси“. Считам, че по отношение на литоложкия фактор, от значение за обособяването на ландшафтните единици са физико-механичните свойства на литоложката основа, а не към каква задруга или формация се отнасят. Литоложният фактор би бил по-ясно представен ако скалите и седиментите са групирани предвид тези свойства, а не дадени в съответните формации и задруги (Табл.2). Представената Литолого-стратиграфска карта на Пазарджишко-Пловдивското поле (Фиг. 4) дава обща информация за литологията и не показва стратиграфията. Избраното цветово оформление прави картата трудно читаема. Подобен проблем с визуализацията на картното съдържание се наблюдава и на други фигури (напр. фигури 10 и 11). Във връзка с това, препоръчвам на дисертанта в бъдещи разработки да обърне внимание на визуализацията на картния материал и избор на цветови схеми, които да са асоциативни и достатъчно контрастни, за да бъдат лесно разграничими.

Предвид представеното съдържание на дисертационния труд имам следните въпроси:

1. Какви са съображенията за отделяне на хипсометрични пояси съответно до 200, 300, 400, 500 и над 500 m (Фиг. 5)?
2. Каква е обосновката на дисертанта за използване на типа потенциална растителност като диагностичен критерий за тип ландшафти, а земеползването и земното покритие, което в значителна степен отразява съвременната растителност – за подвид ландшафти?
3. Какво е виждането на дисертанта по отношение на възможности за развитие на методологията за изследване на антропогенизацията на ландшафтите и практическо приложение на оценката на степента на антропогенизация.

VII. Заключение

Представеният дисертационен труд е оригинално аналитично изследване. Илия Тамбураджиев показва зъдълбочено познаване на проблема и наличие на необходими знания и умения за самостоятелна научна работа.

Направените забележки са главно от препоръчителен характер.

Предвид представените материали, обосноваване на актуалността на изследването, коректният анализ и интерпретация на информацията, постигнатите резултати и посочените приноси, **давам положителна оценка на работата на Илия Иванов Тамбураджиев и предлагам на научното жури да гласува за присъждане на ОНС „Доктор“ по професионално направление 4.4. Науки за Земята (специалност Физическа география и ландшафтознание).**

20.02.2024 г.

Подпис:.....

(доц. д-р Валентина Николова)